

CONTRACTUL ÎN FOLOSUL UNUI TERȚ. ASPECTE DEFINITORII DUPĂ MODERNIZAREA CODULUI CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

Sergiu BAIEȘ

Doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova,

Chișinău, Republica Moldova

e-mail: baies_sergiu@yahoo.com

<https://orcid.org/0000-0003-2343-420X>

Ludmila BELIBAN-RAȚOI

Doctorand, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova

e-mail: beliban.ludmila@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-6307-5291>

Contractul în folosul unui terț este acea construcție juridică atipică și absolut impresionantă ce și-a croit din greu locul în cadrul legislațiilor multor state. Reglementarea acestui tip de contract a fost catalizată de necesitatea practică generată de jurisprudență. Prezenta lucrare reprezintă o sinteză exemplară a dimensiunii doctrinar-teoretice a problematicii contractului în folosul unui terț după modernizarea Codului Civil al Republicii Moldova. La fel, sunt abordate și aspectele practice ale contractului în folosul unui terț, iar un aspect deosebit de important este analiza subiectului abordat în lumina noilor reglementări ale Codului civil al Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: parte, terți, relativitate, contract în folosul unui terț, stipulant, promitent, beneficiar:

THE CONTRACT FOR THE BENEFIT OF A THIRD PERSON. DEFINING ASPECTS AFTER THE MODERNIZATION OF THE CIVIL CODE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

The contract for the benefit of a third person is that atypical and absolutely impressive legal construction that has struggled to make its place in the laws of many states. The regulation of this type of contract was catalyzed by the practical necessity generated by the jurisprudence. This study represents an exemplary synthesis of the doctrinal-theoretical dimension of the contract issue for the benefit of a third person after the modernization of the Civil Code of the Republic of Moldova. The practical aspects of the contract for the benefit of a third person are also approached, and a particularly important aspect is the analysis of the subject approached in the light of the new regulations of the Civil Code of the Republic of Moldova.

Keywords: party, third parties, relativity, contract for the benefit of a third party, stipulator, promiser, beneficiary.

LE CONTRAT AU PROFIT D'UN TIERS. ASPECTS DÉTERMINANTS APRÈS LA MODERNISATION DU CODE CIVIL DE LA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA

Le contrat au profit d'un tiers est cette construction juridique atypique et absolument impressionnante qui a eu du mal à faire sa place dans les lois de nombreux États. La réglementation de ce type de contrat a été catalysée par la nécessité pratique engendrée par la jurisprudence. Cet article est une synthèse exemplaire de la dimension doctrinale-théorique de

la question du contrat au profit d'un tiers après la modernisation du Code civil de la République de Moldova. Les aspects pratiques du contrat au profit d'un tiers sont également abordés, et un aspect particulièrement important est l'analyse du sujet abordé à la lumière des nouvelles dispositions du Code civil de la République de Moldova.

Mots-clés: partie, tiers, relativité, contrat au profit d'un tiers, stipulant, promettant, bénéficiaire.

ДОГОВОР В ПОЛЬЗУ ТРЕТЬЕГО ЛИЦА. ОПРЕДЕЛЯЮЩИЕ ПОНЯТИЯ ПОСЛЕ МОДЕРНИЗАЦИИ ГРАЖДАНСКОГО КОДЕКСА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Договор в пользу третьего лица - нетипичная и абсолютно впечатляющая юридическая конструкция, которая трудно обрело свое место в законах многих государств. Регулирование такого типа контрактов было обусловлено практической необходимостью, порожденной юриспруденцией. Данная статья представляет собой примерный синтез доктринально-теоретического измерения вопроса о договоре в пользу третьего лица после модернизации Гражданского кодекса Республики Молдова. Также рассматриваются практические аспекты договора в пользу третьего лица, и особенно важным аспектом является анализ предмета, рассматриваемого в свете новых положений Гражданского кодекса Республики Молдова.

Ключевые слова: сторона, третье лицо, относительность, договор в пользу третьего лица, стипулятор, обещатель, выгодоприобретатель.

Introducere

Modernizarea Codului Civil al Republicii Moldova a realizat o reformă absolută în domeniul dreptului civil, în special în domeniul contractelor și al moștenirii. Modificarea de esență a normelor cu privire la contracte, apariția unor tipuri de contracte noi ce nu au fost reglementate anterior au determinat indirect la modificarea unor instituții ce nu au fost practic atinse de modernizare. Dintre aceste instituții este și contractul în folosul unui terț, care nu a fost modificat direct, dar care se completează cu normele părții speciale ce a dus la îmbogățirea și a acestui tip de contract.

Semnificația prezentului articol este determinată de importanța deosebită a contractului în cadrul relațiilor juridice civile, iar efectele acestui contract sunt absolut fenomenale. Determinarea efectelor contractelor față de terți este generată de caracterul mobil al entității de terți în domeniul instituției contractului dar, în același timp, este generată și de libertatea contractuală ce ne ghidează în aspectul defnitoriu al invocării în folosul terțului a unui beneficiu.

Metodologia de cercetare. Pentru cercetare și elaborarea prezentului articol autorii a utilizat mai multe tehnici și metode ce cuprind ansamblul de idei și concepte bazate pe metodele de analiză precum: metoda logică, metoda sistemică, metoda istorică, metoda comparativă, metode ce creează o determinare sistemică, istorică și comparativă a domeniului de cercetare prin aspectele globaliste ale temei de cercetare, ce influențează modificările în raporturile sociale, care la rândul său creează perspective în diferite modificări legislative pe plan național.

Rezultate și discuții

Contractul în folosul unui terț, după modernizare este reglementat la art. 1096-1099 CC al RM [1]. În conformitate cu art. 1096 CC, alin. 1 – “ Părțile unui contract pot conveni ca debitorul (promitentul) să efectueze prestația nu creditorului (stipulantului), ci terțului (beneficiarului), indicat sau neindicat în contract, care obține în mod nemijlocit dreptul să pretindă prestația în folosul său”.

În teoria dreptului civil s-a statuat o altă definiție a contractului în folosul unui terț: Contractul în folosul unui terț este un contract sau o clauză într-un

contract prin care o parte, numită promitent, se obligă față de cealaltă parte numită stipulant, să execute o prestație în favoarea unei terțe persoane, numită beneficiar [2, p. 365]. Din aceste definiții putem desprinde următoarele caracteristici ale contractului în folosul unui terț, existența cărora este obligatorie pentru a-l califica în calitate de contract în folosul unui terț:

1. executarea contractului se realizează nu contractantului, ci terței persoane;

2. terța persoană este înzestrată cu dreptul de a cere executarea contractului.

În cazul lipsei unuia din aceste caracteristici, deja nu mai putem califica acest contract în calitate de contract în folosul unui terț. Astfel un contract va produce efecte pentru un terț numai în cazul în care părțile contractului și-au manifestat voința ca terțul să dobândească în patrimoniul său un drept în temeiul acestui contract. Dacă însă se prevede doar ca executarea să fie făcută către un terț fără intenția de a acorda terțului dreptul de a cere executarea, nu vom fi în prezența contractului în folosul unui terț. Deci când o parte a unui contract se obligă față de cealaltă parte să plătească o datorie pe care ultimul o are față de un terț fără ca părțile să urmărească nașterea unui drept în patrimoniul terțului nu vom fi în prezența unui contract în folosul unui terț, și deci terțul nu va putea cere plata datoriei către sine. Nu este necesar să fie stabilită o prevedere specială în această situație în folosul terțului. Această voință poate fi implicită și se va determina în fiecare caz aparte ținând cont de voința comună a stipulantului și a promitentului.

Luând în considerare cele inovate mai sus ținem să punctăm calitatea fiecărei entități în această construcție juridică. Și anume promitent, stipulant și beneficiar.

Prin *promitent* se are în vedere acea parte a contractului în folosul unui terț care s-a obligat să efectueze o prestație nu/sau nu doar față de cealaltă parte a contractului ci față de o persoană care nu a partici-

pat la încheierea contractului nici personal nici prin reprezentant.

Prin *stipulant* se are în vedere persoana care a stipulat beneficiul în cadrul contractului în folosul terțului.

Prin *beneficiar* se are în vedere acea persoană care a dobândit un drept propriu în temeiul unui contract la încheierea căruia nu a participat nici personal nici prin reprezentant.

Condiții de valabilitate specifice. Contractul în folosul unui terț nu se deosebește de oricare alt contract care poate fi încheiat de către părți. El trebuie să fie încheiat cu respectarea condițiilor de valabilitate a actului juridic. Pe lângă condițiile generale de validitatea ale oricărui contract (capacitatea părților, consimțământul, obiectul și cauza), contractul în folosul unui terț trebuie să îndeplinească și unele condiții specifice [3] și anume:

1. voința de a stipula în favoarea unei terțe persoane trebuie să fie certă, neîndoielnică; din ea trebuie să rezulte că beneficiarul dobândește dreptul subiectiv de sine stătător de a pretinde promitentului să execute o prestație în favoarea sa, art. 1096, alin (1) CC al RM. În Cod civil al României, dispozițiile art. 1297 alin.(1) prevăd că „*oricine poate stipula în numele său, însă în beneficiul unui terț*” iar în Codul european al contractelor la art. 72 „*Părțile, pot încheia un contract prin intermediul căruia să atribuie drepturi unui terț, cu sarcina ca una din părți să satisfacă drepturile acestuia.*”

2. persoana beneficiarului trebuie să fie determinată sau, cel puțin, determinabilă. Legea prevede că “nu este obligatoriu ca Beneficiarul să fie determinat sau să existe la momentul stipulației. Este suficient ca el să fie determinabil și să existe la data executării contractului”, art.1096, alin (3) Codul Civil al Republicii Moldova [4, p. 366]. Așa ar fi, de exemplu, indicarea în calitate de beneficiar a moștenitorilor stipulantului. Stabilirea nominală a acestor moștenitori se va face numai la moartea stipulantului, dar

simplul fapt al indicării calității de moștenitor constituie un element suficient de determinabilitate a acestora în viitor.

Există în legislație cazuri în care însuși legiuitorul identifică beneficiarul în cazul în care nu este indicat în contract, dar din natura lui determină terțul în calitate de beneficiar. În acest sens contractul de asigurare pe viață este unul din acestea și la art 1890 alin (3) al CC al RM statuează: - (3) Contractantul sau, după caz, moștenitorii săi se consideră beneficiari ai indemnizației de asigurare în unul din următoarele cazuri:

- a) contractantul nu a desemnat un beneficiar;
 - b) desemnarea beneficiarului a fost revocată și nu s-a desemnat alt beneficiar;
 - c) beneficiarul a decedat înainte de survenirea cazului asigurat și nu s-a desemnat alt beneficiar.
- Deci deși în contractul de asigurare nu va fi stipulat beneficiarul legea acoperă prin această normă omisiunea contractuală.

Cu titlu de comparație în Codul civil al României, la art. 1298 se menționează faptul că „Beneficiarul trebuie să fie determinat sau, cel puțin, determinabil, la data încheierii stipulației și să existe în momentul în care promitentul trebuie să își execute obligația. În caz contrar, stipulația profită stipulantului, fără a agrava însă sarcina promitentului.”

Codul civil din Quebec, la fel prevede, la art. 1445 - *A third person beneficiary need not exist nor be determinate when the stipulation is made; he need only be determinable at that time and exist when the promisor is to perform the obligation for his benefit* [5]. Jurisprudența franceză (Codul civil francez nefăcând nici o mențiune referitoare la beneficiar) care a statuat cât se poate de clar că - *Lorsque la loi permet de stipuler utilement en faveur d'un tiers, il faut qu'il s'agisse d'un tiers dont il soit possible de déterminer l'individualité au jour ou la condition doit recevoir effet, sans qu'il soit nécessaire de le désigner nominativement* [6].

Regulile europene aplicabile contractelor, Principiile Dreptului Contractual European arată că nu este necesar ca terța persoană (beneficiarul stipulației) să fie identificată la momentul încheierii contractului [art. 6:110 alin. (1) PECL], o formă similară de enunț fiind întâlnită și în art. II-9:301 alin. (1) DCFR [7].

Conform punctul 5.2.2., secțiunea 2 – Drepturile terților, a principiilor UNIDRUA 2010 [8], Beneficiarul trebuie să fie indicat în contract cu o precizie relativă, dar nu este obligatoriu să existe la momentul încheierii contractului între stipulant și promitent.

Se admite, de asemenea, că stipulația pentru altul este valabilă chiar dacă este făcută în folosul unei persoane care nu există la momentul în care stipulația a fost încheiată. Astfel ar fi, de exemplu, stipulația făcută de o persoană în beneficiul primului copil care i se va naște în viitor sau stipulația în folosul unei persoane juridice în curs de constituire etc. Bineînțeles că în ipoteza în care previziunea nu se va realiza, stipulația va fi lipsită de valabilitate, datorită inexistenței terțului beneficiar sau, eventual, va putea profita stipulantului sau unei alte persoane [9, p. 72].

La fel putem enunța că beneficiarul poate fi o persoană juridică ce este creată dar și una care urmează a fi fondată. Ce este important de determinat în acest sens este că terțul în folosul căruia se stipulează trebuie să existe la momentul executării prestației [10, p. 155].

Interesul stipulantului nu este o condiție a valabilității stipulării pentru alții. O lungă perioadă de timp, s-a susținut că nu ar putea exista o stipulare valabilă pentru alții fără demonstrarea existenței unui interes al stipulantului în executarea stipulării de către promitent în beneficiul beneficiarului. Fără a cere un interes pecuniar, ne-am mulțumit în general cu un interes moral simplu [11, p. 951]. În consecință, ar fi necesar nu numai ca stipulantul să aibă voința de a crea un drept în beneficiul beneficiarului împotriva

promitentului care îl acceptă, ci și ca acesta să aibă un interes în crearea unui astfel de drept. Cu toate acestea, se pare că această problemă a existenței unui interes pecuniar sau moral în stipulant pentru beneficiar constituie o problemă falsă. Aceasta într-adevăr pare a fi poziția doctrinei moderne care nu consideră necesar să se piardă în digresiuni lungi asupra problemei de interes. De fapt, luarea în considerare, de către partea stipulantă, a intereselor beneficiarului presupune existența din partea primului a unui interes în crearea unui drept în beneficiul celui de-al doilea împotriva promitentului. Interesul stipulantului este inclus în actul său de voință și nu poate fi altfel. Fie că este vorba de un simplu interes de afecțiune, caz în care prevederea pentru alții va constitui de foarte multe ori o donație indirectă sau dacă este vorba de îndeplinirea unei obligații anterioare a stipulantului față de beneficiar, prin logodna unei terțe persoane, în acest caz promițându-l, oricare ar fi. Voința stipulantului duce la prezumția de interes, adică justificarea psihologică a acestei voințe. Interesul părților la contract nu este niciodată o condiție pentru formarea contractului. Nu există niciun motiv pentru care ar trebui să fie diferit de prevederile contractului în folosul unui terț.

Pe lângă aceste două condiții suplimentare în doctrină apar o serie de opinii cu privire la obligativitatea acceptului beneficiarului pentru valabilitatea contractului încheiat. Deci se menționează în calitate de o a treia condiție, acceptarea de către terț a prestației. Nu putem fi de acord cu aceste opinii, aceasta în același timp nu are un suport legal căci art. 1098 CC al RM prevede - în cazul revocării stipulației, al refuzului beneficiarului la dreptul conferit de stipulație, precum și în cazul în care stipulația în favoarea terțului nu are efecte față de beneficiar, stipulantul poate cere executarea prestației față de sine dacă din contract nu rezultă altfel.

De esență se consideră că acceptul beneficiarului nu este o condiție de existență a stipulației pentru

altul ci o condiție de efectivitate [12, p. 158]. Și nu doar atât: dacă anterior acceptării, dreptul era revocabil, la discreția stipulantului, după acceptare el devine irevocabil, iar obligația promitentului este actuală [13, p. 52]. Bineînțeles că dreptul născut din stipulație nu poate fi impus beneficiarului fără acordul lui. De aceea el poate accepta, dar poate și renunța la dreptul stipulat în favoarea sa.

Dacă terțul beneficiar nu acceptă stipulația, dreptul său se consideră că nu a existat niciodată - art. 1286 alin. (1) C. civ., astfel Codul civil al României recunoaște consimțământului beneficiarului un rol energic în privința nașterii dreptului subiectiv civil în patrimoniul său. În consecință, în ipoteza decesului beneficiarului înainte de acceptare, dreptul nu a existat niciodată în patrimoniul său și, dintre repercusiuni, putem reține două: netransmiterea dreptului către succesori și imposibilitatea de urmărire din partea creditorilor chirografari [14, p. 1428-1429].

Alin (4) al art. 1096 stabilește ce se întâmplă cu stipulația dacă decedează stipulantul - Succesorii sau creditorii stipulantului nu au dreptul de revocare sau de modificare a stipulației, dar nu se stabilește ce se întâmplă cu stipulația în cazul în care decedează beneficiarul, și ce efecte are acesta cu privire la masa succesorală a beneficiarului.

O prevedere specială și indirectă în acest sens o găsim doar la contractul de asigurare și anume conform art. 1890 alin (4) al CC al RM: Dacă doi sau mai mulți beneficiari au fost desemnați și desemnarea oricăruia dintre ei este revocată sau oricare dintre ei decedează înainte de survenirea cazului asigurat, partea din indemnizația de asigurare care s-ar fi convenit beneficiarului sau beneficiarilor respectivi se va distribui proporțional între beneficiarii rămași dacă contractantul nu a dispus altfel conform alin. (1).

O problemă ce este discutată în doctrină este momentul apariției dreptului terțului la prestația oferită de promitent. În opinia doctrinarilor ruși M.I.

Braghinski și V. V. Vitreanski, dreptul terțului apare doar din momentul acceptării de către terța persoană a dreptului său [15, p. 384.].

Conform altor opinii (N. S. Kovalevskaia, B. Vindșaidom), dreptul terțului apare în momentul încheierii contractului de către stipulant și promitent. Soluționarea prezentei probleme poate avea efecte practice importante. Dacă considerăm că dreptul terțului apare din momentul încheierii contractului de către stipulant și promitent, atunci nu este un obstacol spre a încheia contractul în folosul unui terț – către o persoană incapabilă. De exemplu, părinții pot încheia contract de asigurare pe viață în folosul copilului minor. Sau dacă considerăm că dreptul a existat în patrimoniul terței persoane, atunci acest drept poate fi moștenit și dacă terța persoană n-a reușit să accepte stipulația o pot face și moștenitorii acestuia.

Doctrinarii ruși de până la revoluție la fel au polemizat și între ei și cu savanții germani. Doctrina germană opta spre momentul apariției dreptului terțului din momentul încheierii contractului de către stipulant și promitent, însă doctrinarul rus G. F. Șerșenevici [16, p. 313], afirma că dreptul terțului pentru terț nu poate apărea decât din momentul exprimării acordului terțului, motivând prin faptul că înțelegerea dintre părți este una subiectivă pentru terț până în momentul în care nu i-a fost comunicat lui și el nu și-a manifestat acordul de a primi acest beneficiu. Un alt civilist rus K. P. Pobedonoșev, consideră că dreptul terțului se consider obținut de către terț din momentul în care acesta cunoaște conținutul lui și îl exercită, emite acte pentru a fi executat după cum a fost stabilit în contract [17, p. 272].

Ceia ce dorim să remarcăm cu privire la acceptare este că aceasta nu este o condiție de naștere în favoarea sa a dreptului, ci are ca efect doar consolidarea dreptului său la prestație. Or, până la acceptarea de către terț, dreptul la prestație este un drept afectat de o condiție rezolutorie, care se desființează retroactiv dacă terțul respinge drep-

tul său dacă nu exprimă acceptarea în termenul acordat pentru acesta în contract [18]. În doctrina română se menționează încă o remarcă că s-a pus întotdeauna accentul pe efectul nașterii dreptului în patrimoniul terțului beneficiar, dar s-a ignorat celălalt efect al stipulației pentru altul, respectiv nașterea unui drept potestativ în favoarea aceluiași terț beneficiar. Acceptarea sau respingerea stipulației, ca act juridic unilateral al terțului beneficiar, este tocmai exercitarea acestui drept potestativ [19, p. 285]. Astfel aceasta fiind o abordare absolut nouă și interesantă a efectelor acceptării.

La fel este menționat în punctul 5.2.1., secțiunea 2 – Drepturile terților, a principiilor UNIDRUA 2010, care stabilește – Părțile contractului în favoarea unui terț (debitor și creditor) pot printr-un acord direct sau indirect să instituie drepturi și terțelor persoane. Existența și conținutul drepturilor beneficiarului în raport cu creditorul se stabilesc prin acordul părților și depind de condițiile și limitările stabilite în acordul părților. Din aceste norme putem determina că dreptul terțului depinde de voința stipulantului și promitentului și deci apare la momentul instituirii lui în contract, iar beneficiarul acceptă doar ce este în limita celor prevăzute de acordul părților.

Acceptarea beneficiarului are ca efect consolidarea dreptului dobândit, tăcerea având valoarea unei renunțări la dreptul atribuit beneficiarului (cu excepțiile ce le vom identifica mai jos). În cazul refuzului, dreptul se consideră că nu a fost obținut cu efect retroactiv. Astfel prevede și CC German [20] care la art. 333 stabilește – “Dacă terța persoană refuză la dreptul său, obținut în temeiul contractului în contra promitentului, acest drept se consideră neobținut.”

Rolul terțului beneficiar, potrivit reglementarilor codului civil al României, schimba optica asupra naturii juridice a stipulației pentru altul. Noul Cod civil român recunoaște consimțământului beneficiarului un rol energetic în privința nașterii dreptului subiec-

tiv civil în patrimoniul sau. În consecință, în ipoteza decesului beneficiarului înainte de acceptare, dreptul nu a existat niciodată în patrimoniul său și din consecințele ce vor surveni acceptării sunt - netransmiterea dreptului către succesori și imposibilitatea de urmărire din partea creditorilor chirografari.

Condiția acceptării stipulației este cerută și de Codul civil din Quebec (art. 1.445, art. 1.449 C. civ. din Quebec) însă nu și de Codul civil francez, care nu o stabilește ca o condiție.

Deși Codul civil Republicii Moldova nu prevede această condiție a acceptării. Acceptarea sau respingerea stipulației nu afectează însăși înțelegerea dintre stipulant și promitent, aceasta rămânând valabilă, fie tot ca stipulație pentru altul, dar prestația prevăzută va fi executată de promitent în folosul unui terț beneficiar secundar indicat de stipulant, fie ca înțelegere fără clauza stipulației pentru altul, caz în care prestația promitentului va fi executată în folosul stipulantului [21].

Dacă beneficiarul deja a acceptat dreptul conform contractului în folosul unui terț, apare problema revocării acestei acceptări din parte terțului. Credem că revocarea acceptării poate surveni doar înainte sau odată cu recepționarea acceptării, prin analogie cu art. 1043 CC al RM, în cazul în care acceptarea a fost emisă printr-o act autentic sau înmănată direct părților contractante, atunci aceasta este irevocabilă.

Legislația Republicii Moldova nu prevede obligativitatea ca notificarea de acceptare a beneficiarului trebuie să fie întocmită cu respectarea anumitor formalități, ea poate avea atât forma implicită cât și expresă. Este totuși de remarcat că beneficiarul trebuie să aleagă modul de notificare ținând cont de faptul că în caz de litigiu lui î-i revine sarcina de a proba faptul că a notificat fie stipulantul, fie promitentul. Nu va putea fi stabilită obligativitatea ca notificarea să fie făcută cu respectarea anumitor formalități nici în contract deoarece beneficiarul nu este parte a contractului și deci pentru el nu pot fi

stabilite obligații prin contractul la care nu este parte. În acest sens am putea menționa că notarul ar putea efectua procedura de transmitere a înscrisului la solicitarea beneficiarului în acest sens evitându-se oricare litigii între părți. Legiuitorul nu a stabilit pe bună dreptate o procedură specială pentru a asigura mobilitatea circuitului civil, însă beneficiarul este în drept să aleagă o oricare posibilitate oferită de legislație: printr-o simplă declarație verbală, printr-o declarație scrisă și înmănată sau transmisă prin poștă (aplicându-se art. 1035 CC al RM și anume sistemul recepției) sau prin intermediul notarului prin procedura transmiterii cererii.

În același context se pune și problema posibilității revocării și modificării stipulației în folosul terțului. Soluția dată de lege este că, în principiu, stipulația poate fi revocată și modificată, respectându-se următoarele condiții:

- revocarea sau modificarea stipulației poate avea loc doar până la momentul informării de către beneficiar a stipulantului sau a promitentului despre acceptarea stipulației;

- revocarea sau modificarea stipulației poate fi făcută numai de stipulantul însuși; succesorii sau creditorii stipulantului nu au dreptul de revocare sau modificare a stipulației art. 1096, alin (4) CC al RM.

Până la momentul în care beneficiarul a notificat fie stipulantul fie promitentul despre voința de a accepta stipulația făcută în favoarea sa stipulația poate fi modificată sau revocată de către stipulant dacă stipulantul nu a renunțat expres sau implicit la acest drept. Dreptul de modificare sau revocare a stipulației poate fi exercitat de către stipulant doar până în momentul în care beneficiarul a acceptat stipulația și a notificat despre acest fapt fie stipulantul, fie promitentul.

Pentru modificarea sau revocarea stipulației de către stipulant nu este necesar acordul promitentului deoarece nu se modifică obligațiile promitentului ci

doar subiectul căruia trebuie să fie executată obligația. Totuși în cazul în care schimbarea creditorului obligației va atrage cheltuieli suplimentare acestea vor trebui să fie suportate fie de stipulant, fie de beneficiar. Deci stipulația promisă în favoarea unei terțe persoane este, prin definiție, revocabilă, însă în anumite condiții.

Concluzii

Contract în folosul unui terț este o construcție juridică absolut impresionantă, ce și-a făcut loc în cadrul circuitului civil nu prin normă legală, dar prin necesitate și ca efect prin practica judiciară. Astfel de abordare o găsim în majoritate statelor. Legiuitorul în acest sens a fost doar un regulator ce a statuat doar ceea ce deja era cunoscut de practicieni.

Deci există contract în folosul unui terț dacă:
- există voința de a stipula în favoarea unei terțe persoane trebuie să fie certă, neîndoielnică; din ea trebuie să rezulte că beneficiarul dobândește dreptul subiectiv de sine stătător de a pretinde promitentului să execute o prestație în favoarea sa; - persoana beneficiarului trebuie să fie determinată sau, cel puțin, determinabilă.

La fel dacă terțul beneficiar nu acceptă stipulația, se consideră că dreptul acestuia nici nu a existat. Stipulantul este singurul îndreptățit să revoce această stipulație în folosul său, stipulația poate fi revocată doar cât timp acceptarea beneficiarului nu a ajuns la stipulant sau la promitent. Dreptul stipulantului de a cere executarea în folosul său este exclusă în cazul în care în contract a fost stabilită o astfel de clauză și în cazul în care din natura obligației rezultă că prestația putea sau trebuia să fie executată numai față de beneficiar.

Referințe bibliografice

1. Legea Nr. 133 din 15.11.2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative.

Publicat : 14.12.2018 în Monitorul Oficial Nr. 467-479 , art Nr : 784, Data intrării în vigoare : 01.03.2019

2. BAIEȘ, S., VOLCINSCHI, V., BĂIEȘU, A., CEBOTARI, V., CREȚU, I. Drept civil, Drepturi reale. Teoria generală a obligațiilor, Volumul II, Chișinău 2005, p. 365

3. BELIBAN-RAȚOI, L. Evoluția istorică a contractului în favoarea unui terț, articol publicat în Conferința Științifică națională cu participare internațională. Integritate prin cercetare și inovare, 8-9 noiembrie 2018, Chișinău 2018, ISBN 978-9975-142-50-2.

4. DIACONU, C. A. Avocat, Principiul inopozabilitatea contractelor față de terți. Noțiunea de terț, Lumina lex 1999, pag. 366.

5. Codul Civil al Quebec, Disponibil pe: <http://legisquebec.gouv.qc.ca/fr/showdoc/cs/ccq-1991>

6. TITA-NICOLESCU, G. Promisiunea faptei altuia și stipulația pentru altul în reglementarea noului Cod civil, Publicație: Pandectele Romane 10 din 2012

7. TITA-NICOLESCU, G., op. Cit.

8. Principiile Contractelor Comerciale Internaționale (Principles of Commercial International Contracts – PICC) ale Institutului Internațional pentru Unificarea Dreptului Privat (International Institute for Unification of Private Law – UNIDROIT) și comentariul oficial la PICC, ediția 2010. Disponibil on-line: <https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/unidroit-principles-2010>.

9. STĂTESCU, C., BÎRSAN, C. Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, ediția a III-a, All Beck 2000, pag. 72.

10. POP, L., POPA, I. FLORIN, V., STELIAN I. Curs de drept civil. Obligațiile, Universul juridic, 2015, pag. 155.

11. BEUDANT, R., LEREBOURS-PIGEONNIÈRE, P., Cours de droit civil français, t. 9, de LAGARDE, ed. Rousseau și Cie, 1936, pag. 951

12. POPA, I.-Fl., Op.cit.

13. DELEANU, I. Părțile și Terții. Relativitatea și opozabilitatea efectelor juridice, Editura Rosetti.

14. ZAMȘA, C. E. Stipulația pentru altul. în Noul Cod civil. Comentariu pe articole, Fl. A.Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coordonatori), Ed. C. H. Beck, București, 2014.

15. БРАГИНСКИЙ, М. И., ВИТРЯНСКИЙ, В.В. Договорное право. Книга первая, Общие положения, Москва 1999.

16. ШЕРШЕНЕВИЧ, Г. Ф. Учебник русского гражданского права (по изданию 1907 г). Москва, 1995.

17. ПОБЕДОНОСЦЕВ, К. П. Курс гражданского права: В 3т. Т.3/под ред. В. А. Томсинова, Москва: зеркало, 2003.

18. BĂIEȘU, S., MÎȚU, Gh., CAZAC, O. et al. Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, Chișinău: Î.S. F.E. – P. „Tipografia centrală”, 2016.

19. STOICA, V. Au terții un veșmânt logic comun în Codul civil? Publicație: Revista Romana de Drept Privat 1 din 28 februarie 2020

20. Cod Civil German, disponibil pe <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/>

21. STOICA, V., op.cit.

